

СВЕМИР

ПРОЧИТАЈ

Маша и Ђорђе су са дедом у викендици. Деда воли да прича о астронаутима који су летели на Месец, а за вечерас им је обећао кишу какву досад нису видели. Кишобрани им неће бити потребни. Насред дворишта поређали су камперске столице, поставили су мали телескоп, а на сточићу чека спреман дедин стари двоглед. Небо је ведро. Вече је идеално за посматрање најављене кише метеора.

Прво ће мало уживати гледајући звездано небо голим оком, јер оволико звезда је немогуће видети у граду, у којем је ваздух пун смога и где постоји светлосно загађење. Нека сазвезђа већ и сами могу да препознају. Помоћу апликације Стеларијум (*Stellarium*) коју је Маша инсталирала моћи ће да уоче и планете које се виде и голим оком, а на први поглед личе на звезде. Деда каже да су телескоп и његов стари двоглед јачи од телескопа који је користио чувени астроном Галилео Галилеј, па очекује да ће вечерас успети да виде многе занимљивости на ноћном небу.

– Ено је! – виче Ђорђе. – Први сам видео звезду падалицу!

Они, наравно, знају да то није звезда. Кишу метеора производи камење настало приликом судара небеских тела. Када уђе у атмосферу, камење почиње да гори и да се топи, тако да најчешће и не доспе на Земљину површину. Док метеор пролази кроз атмосферу, са Земље се види његов траг – звезда падалица. Некада се веровало да ће ономе ко нешто пожели у тренутку кад види звезду падалицу, жеља бити испуњена.

Ђорђе је ипак замислио жељу. Никад се не зна.

РЕШИ НА ОСНОВУ ПРИЧЕ

1. Заокружи све справе које су Маша и Ђорђе користили за посматрање метеорске кише.

2. Шта мислиш, зашто је на ноћном небу у граду теже уочити звезде и остала видљива небеска тела?

3. Заокружи тачан завршетак реченице.
Галилео Галилеј је био:
авијатичар   астронаут   астроном

4. По чему су астроном и астронаут слични?

По чему се астроном и астронаут разликују?

Стеларијум (stellarium.org) јесте бесплатни софтвер који можеш да покренеш на свом рачунару или мобилном уређају попут телефона или таблета. На њему се приказује део неба који можеш да видиш са места на којем се налазиш. Потребно је мало вежбе и стрпљења, па замоли неког одраслог да ти у томе помогне.

УРАДИ ЗАДАТКЕ

1. Људи су се одувек дивили ноћном небу. Посматрали су звезде и спајали их невидљивим линијама у сазвежђа. Сазвежђима су давали називе према ономе на шта су их подсећала и смишљали приче о томе. Погледај сазвежђа која су приказана на слици. На шта тебе подсећају ова сазвежђа? Изабери и заокружи три сазвежђа, а затим напиши причу о њима.

.....

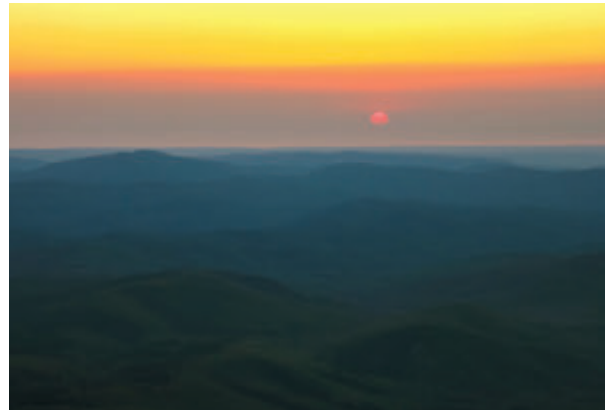
.....

.....

.....

.....

2. Појаву приказану на фотографији често видимо на ведром небу непосредно пре изласка или након заласка Сунца. Сазнај назив ове појаве. Правилно распореди слова у речима и допуни реченице. Затим слова означена бројевима упиши на одговарајућа места на дну стране.

Сунце и сва небеска тела с којима је повезано гравитацијом чине
У Н В Ч С Е М Т Е С С И

_____ 1 12 _____

Највећа планета Сунчевог система је **П И Ј У Е Р Т**

_____ 10 4 _____

Планета најближа Земљи је **Е Р Н Е А В** _____ 3 _____

„Црвеном планетом” називамо **С Р А М** _____ 5 _____

Земљин једини природни сателит је **Ц Е Е М С** _____ 2 _____

Галаксија којој припада Земља зове се **Е Л И Ч Н М У Т П**

_____ 7 6 8 _____

Галаксија најближа нашој је **М Е Д А А Н О Р Д**

_____ 11 9 _____

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----